

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik. izide „Danica“ dan poprej

Tečaj XLII.

V Ljubljani, 4. prosenca 1889.

List I.

Novo leto 1889.

Kdo si? da terkaš smelo,
A, leto si novo!
Prelepo dete belo,
Si vse ovenčano.

A kaj si nam prineslo,
Je sreča tvoj prihod?
Drugač oberni veslo —
Odpelji se od tod.

„Prinašam polno cvetja
Veselih ur, dobrót,
Noči prejasnih, petja
In solnčnih dni blagot.

Dobrim polno kolibo
Bom mnogim dalo v dar,
Seboj pa tudi šibo —
Mi dal nebés Vladar.

Pravico, zlobo, silo
Kjer koli zasledim,
Da kazen al plačilo
Zaslužno delim.

Kot zmir — se menjevalo
Bo radost in gorjé:
Delilo bo, jemalo,
Kar ljubi tu sercé.

Obilno bom rodilo
Veselja in solzá;
A leto vse darilo
Je ljubega Boga.

Sprejmite dar Očeta:
Vesele, britke dni,
Recite: volja sveta,
Naj Božja se godi.“ —

Radoslav.

Prepir med starim in novim letom.

Tri četerti na 12!

„Bum, bum!“

Staro leto. Kdo je?

Novo leto! odprite!

Staro leto. Počakaj malo, nadležnik, še ni 12!

Novo leto. Čemu čakati, čas je drag!

Staro leto. Oh, poterpi, imam še toliko opraviti.

Novo leto. No, vidi se, da si „staro“; zdaj je prepozno, — kaj si pa poprej delalo?

Staro leto. „Napredek“ šolskega novega kopita, kazališča, skakanje po vervi, brez števila puhlih besed po zborih, plesi, posedanje po gostilnah, in tisuč družih reči — to mi je jemalo toliko časa, da so najbolj potrebna opravila zastala.

Novo leto. Bedak! pa vse zastalo hočeš ti v 15 minutah zveršiti? Čemu si pa terpelo prazne reči? Zakaj se nisi poprej požurilo?

Staro leto. Vidi se, da si še „mlado novince“ brez skušnje; — danes leto utegneš drugač govoriti. Naj bi se „mladi“ toliko ne vtikali v moje gospodarstvo, bilo bi bolje marsikaj!

Novo leto. No, no! ti stari grešnik, hočeš še ti svoje lastno zadolženje na ljudi spahovati?

Staro leto. Milujem te, mlado čado, da se nisi kaj lepe šege naučilo, predno nastopiš spilstvo. Tako govorjenje utegne narobiti

tega-le človeka, ki stoji blizo naji, in se bode še on v mene zakadil!

Človek. Tega si tudi vredno, in prav mika me, da ti par gorkih pritisnem na herbet ter te pahnem za vselej iz tega sveta. Veš, kaj? škoda, da še malo minut imaš — pojdi berž tje, kjer te ni! Ne pozabi, koliko hudega se je med tvojim gospostvom zgodilo po svetu?

Staro leto. Le počasi, novi gospodič! Vidi se, da si malo „kranjskega škvarta,“ ker ti na pretěp gre. O tem pa celo ni govorjenje, kajti zdajci smuknem v drugi svet, tam sem nevidno in tvoj kol me ne doseže več, ravno tako malo nepošteni „fovč,“ ki si ga v svojo lastno sramoto od drugod si izposodilo in z njim vsemu narodu delaš nečast, kadar te jeza popade! Sploh, sprejmi še ta nauk pred mojim odhodom: ne mesari, ne kolji, ne pobijaj ljudi; — ali ne vidiš, koliko sicer verlih Slovencev je po ječah potaknjenih. Kaj imaš od tega?

Človek. V tem imaš prav; kako si čem pa pomagati?

Staro leto. Pusti „šnops“ in odpovej se rokovnjaškemu ponočevanju! — Pa hotlo sem prej še nekaj opomniti, namreč: prijazno recimo še eno pred razhodom, to zna komu koristiti; prepirljivost pa je ravno tako neprebavljiva, kakor pretirana mlada slovenščina, ki človeku po uhu striže, kakor štrigalica, ako se v ta kot vséli, kjer nima „kvartirja.“

Novo leto. Če je takó, bodi si; poslušajmo tvojo modrost, kaj nam še dalje poveš?

Staro leto. Modrost je pri Bogu. Večna Modrost je po svojem Sinu svet iz nič poklicala, in takrat je On stvaril tudi stoletja. (Hebr. 1, 2.) Stvaril je tudi luč in jo je ločil od tame, delil je čas v dneve in noči, določil ték tednov, mesecev in lét. Tudi nam, letom, je Stvarnik odločil naš ték, pa tudi nalogo nam je dal, da mérimo čas in terpež, kolikor ga je odmenjenega človeškemu življenju, da opazujemo življenje umerljivih, da spremljamo vsacega posameznega človeka do praga večnosti. Imaš-li k temu še ti kaj pridjati ali povedati?

Novo leto. Rado ti priterdim, da ta je modro povedana.

Staro leto. Zakaj si me pa, svojega tovarša, tako terdo sprejelo v začetku?

Novo leto. No, kaj pa čemo? Res je le vendar in silno bridko, da med najinim tekom uboge ljudi toliko hudega zadeva.

Staro leto. Res je! Vse res! Toda kdo je kriv tega? Ne staro in ne novo leto; to je velikoveč zastavljeno na ljudi same, kakošni da so, dobri ali slabi. Očitaj mi, da toliko in toliko

rév in hujav me je spremljalo; pa s tem si povedalo le nasledke, vzroke tega pa si zamolčalo. Bilo bi moralo ti saj razločiti in povedati, da v mojem spremstvu je bilo tudi pijančevanje, bile so ostudnosti, nesramnosti, pretepi, poboji, krivice, sleparije, tatvine, polno starih in mladih barábov, tudi iškarjotov, obrekovavcev, silno preklinjevanj, krivih priség, morij in pobijan, in premnogi, družih napak. Kaj pa ima leto pri tem opravila ali zadolženja? Toliko, kolikor kobilica pri železnici. Ali človek — on je vir zlega!

(Konec nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Čestitanje.) Pred novim letom se je po navadi premilostnemu gospodu knezu in škofu poklonil stoljni kapitelj z drugo častito ljubljansko duhovščino. V priserčnem ogovoru je milostni gospod stoljni prošt dr. Leonard Klofutar v imenu vsih omenil, kaj so sv. Oče Leon XIII v preteklem letu vse storili za vojskovavno, terpečo in celo tudi še za zmagovavno Cerkev, ker so nekatere služabnike Božje prišteli med svetnike. Našteval je dalje, kaj so tudi premilostni gospod knez in škof storili za škofijo, n. pr. z razširjanjem bratovščine treznosti, ki se je to leto močno pomnožila, s poklicanjem čast. oo. jezuitov ter s tolikimi misijoni, ki silno veliko koristijo po vsi deželi in katerih krona je bil misijon pri sv. Jakobu v Ljubljani, pri katerim je prihajalo tako silno veliko občinstva, da so bili prisiljeni jih odvrčati, in da je bilo tiste dni veliko tisuč ljudi obhajanih. Naznanil je poslednjič naj priserčnisa voščila tudi za prečastito osebo premil. gospoda kneza škofa.

Gospod višji pastir so poprijeli besedo o svetem Očetu in zakernili so na novo encikliko papeževu, ki je bila ravno prejšnji dan po časništvu napovedana in se začinja z besedami „Exeunte jam anno.“ Rekli so, da ta okružnica je zelo zelo tehtna, ker obravnava meddružbinsko ter socijalno vprašanje in življenje, ki se tako močno oddaljuje od evangelijskih nauk. To misel so nekoliko bolj razvili in omenili, kako se res kerščanska načela pogrešajo po vsih razmérah. — vse dihtí le za razveseljevanjem, po kratkočasih, časnih koristih in svetnem življenju. To neuasiteno gnanje sega že iz mést na deželo in se mnogotero razlija med verni narod itd.

Prestopili so na časništvo in po zgledu sv. Očeta Leona so povdarjali, kako zelo je potrebno, da očitni listi delajo čisto na katoliški podlagi, da se vseskozi v velikem in malem strinjajo s

katoliškimi načeli. Od druge strani pa, da naj katoličani dobre časnike v vsakem oziru podpirajo in razširjajo. Priporočili so, da v takem duhu naj se dela in pridno moli v novem letu, sami pa se tudi hočejo za to prizadevati, kar je v njih moči.

Vesela dogodba je dala priliko, da so se prej imenovani zopet v sredo, 2. t. m., ob 11ih zbrali v knežje-škofijskem dvoru razodet višjemu Pastirju svoje sočutje zarad vis. ces. olikanja, ker postali so skrivni svétnik Nj. Veličanstva z naslovom Ekselencija — Prevzvišenost. Ravno to čast sta dosegla ob enem tudi prečastitljiva kneza škofa: Sekovski dr. Jan. Zwerger, in Briksenski dr. Simon Aichner. — Milgsp. stoljni prošt, pojasnivši starost in pomen odlikovanj, je naznanil voščila pričujočih.

Odgovorili so premilostni višji gospod med drugim, kako jim je ta čast došla nepričakovano in se zopet gorko priporočili v molitev, da bi kdaj dosegli tudi še naj višje odliko v nebesih.

Od sv. Jakoba v Ljubljani. (Sv. misijon.)

— Kasno pač pridem s popisom izredne pobožnosti sv. misijona, ktereга smo obhajali od 6.—16. decembra l. 1888, vendar upam, da pridnim in za vse dobro vnetim bralcem Daničinihim ne prekasno. Bila pa je v resnici ta pobožnost šentjakobske fare tako sijajna, splošna in času primerna, da še le zdaj prav iz serca Boga hvalimo, ker se je tako lepo zveršila. Že dalj časa gojili so naš neutrudljivi in za vse dobro goreči g. župnik misel podati svojim faranom milost sv. misijona. Razne okolnosti in zapreke, kakoršnih je povsod, posebno pa še v mestih, zavirale so začetek do decembra minulega leta. Tedaj pa so obljubili preblagi naši sosodje, čč. oo. jezuiti, da drage volje prevzémó vodilo sv. misijona v domači fari. Ko je „Zg. D.“ prinesla naznanilo in red vse pobožnosti jeli so verniki takoj pripravljati se na to posebno pobožnost, tem bolj, ker so jih domači gg. duhovni že prej podučevali o namenu in koristi misijona. Misliti bi kdo utegnil, da-li se bode našlo dovolj poslušavcev za pridige, katerih so bile vsaki dan po tri slovenske, ali ne. Toda, ne vprašajte po poslušavcih: toliko jih je bilo, da se posebno zjutraj in popoldne ob 5ih vsem niti vstreči ni moglo. In da bi se nihče ne mogel izgovarjati, da se mu ni pomudila prilika, naprosil je g. mestni župnik šentjakobski tudi gubernika za Nemce. Nastopil je v ta namen takoj prvi večer ob 7ih č. o. Vid Loinger, ki si je s svojo vnemo, z jasnimi in globoko premišljenimi govori privabil toliko občinstva, da je bila pri zadnji pridigi cerkev skoro natlačeno polna. Pripoznati moramo,

da je delovanje oo. jezuitov na misijonih sploh težavno in polno truda. Kako bi to ne bilo v mestu in v tako veliki cerkvi, kakor je naša? Čast in hvala torej prečastnim očetom (Staretu, Doljaku in Sajovicu), ki so delo svetega misijona tako sijajno zveršili. Reči moramo, to je bil misijon za celo Ljubljano. Vse fare so se ga vdeleževale, duhovni po mestu so se več ali manj trudili za tako velikansk izid. Bila pa je vdeležba v resnici velikanska. Samo pri sv. Jakobu bilo je obhajanih nad osem tisoč vernikov, koliko le v drugih cerkvah? Naj poročim tudi to, da je vsak obhajanec sprejel v spomin sv. misijona knjižico, ki ga bode gotovo še dolgo spominjala redke te slovesnosti. Natis njen so preskerbeli oo. jezuiti. Obsega na celi poli naj znamenitejše resnice iz misijonskih pridig z nekaterimi krajšimi molitvami, na katere so podeljeni sveti odpustki in pa misijonske pesni.

Želeti bi bilo, da se ta knjižica razdeli povsod med faráne, kjerkoli se obhaja sv. misijon; stane, če jih vzameš na stotine, čuda malo. O vseh sv. misijona govoriti, je sploh kočljivo, a toliko si pa upam terditi, da je bil sv. misijon v Ljubljani zelo, zelo potreben. Koliko je koristil in pridobil, to se odmika našim očem, pisano pa je v knjigo življenja. Zanesljivo tudi terdim, da delavci v vinogradu Gospodovem ljubljanskega mesta niso zastoj „lovili.“ marveč, da se je mnogo rib in ribic vjelo v mrežo nebeskega ribiča. Hvala iskrena! Bog-plaćaj! vsem sodelavcem. Osebnó pa naj omenim še trudoljubivost č. g. župnika na ljubljanskem Gradu, Ivana Tomažiča. Z domačo duhovščino in čč. oo. misijonarji je vseskozi težo in vročino dneva prenašal, ter s svojo vstrajno postrežljivostjo mnogo pripomogel, da so deloma tudi bolj oddaljeni vdeležniki mogli sprejeti ss. zakramente o priliki sv. misijona. Bog poverni stotero! Naš občecislani g. mestni župnik pa so si pri šentjakobski fari pridobili zopet zaslug nevenljivih. Reklo se je prej, ko so cerkev od zunaj in znotraj vso prenovili, da je to „monumentum aere perennius“ (spominek trajnejši od jekla). A če jemljemo v poštev sedanje zasluge, ki jih imajo za zveršitev sv. misijona, primorani smo spoznati (če govorim še z latinskim pesnikom), da je s tem postavljen spomenik višji od piramid. Ljubi Bog nam jih ohrani še mnogo, mnogo let! — Vsem vdeležencem v spomin pa bi še rad voščil in pristavil željo, naj jim Bog rast daje, in vedno večji napredek v dobrem. Deus det incrementum!

Z Dolenjskega. (Bi-li hotli biti v Ljubljani?) Zaradi opravič sem moral iti pretekli listopad mesec v Ljubljano, in moral sem ostati čez noč

v Ljubljani; šel sem toraj zvečer k roženkrancu in litanijam, in videl sem tu mnogo pobožnega ljudstva zbranega v cerkvi. To napravi dober vtis človeku na serce in duha povzdigne k Bogu, ker vidiš tu klečati imenitno gospo zraven uboge siromaške ženice in odličnega gospoda zraven priprostega kmeta!

Ko zapustim cerkev, mi moj tovarš reče: V Ljubljani je pa res prijetno, ker so ljudje tako pobožni.

Ali vse drugačen prizor je bil zjutraj. Sedem zvonil, zvon vabi k molitvi in s tovaršem se odkrijeva in moliva. Ko odmoliva, me tovarš praša, kaj je to, da se malokter odkrije? Ni se mogel prečuditi tej nenavadni prikazni in nejevoljen reče: To je pa prav nerodno in pohujšljivo; ne, — v Ljubljani bi pa ne hotel biti... Dostaviti moram, da je bil tovarš moj priprost kmetič. Kaj mislite, kaj bi še le rekel ta kmetič, ako bi mu povedal marsikaj, kar ste že zapisali v „Zgodnji Danici,“ ali tudi, kar se ne dá vselej po vsih ustih povedati: o postu, slušanji sv. maše, o mnogih družinskih razmerah, o skrunjenji nedelj itd. itd.? Rekel bi gotovo: Svet je globoko zabredel, — kaj tacega bi ne bil mislil. — Dan danes je zlasti mnogo društev, pa malo jih je osnovanih čisto na katoliški podlagi. Vsa društva, ktera niso osnovana na čversto katoliški podlagi, naj bo društvo ime on ali pa ona, so katoliški stvari tako dolgo prijazna, dokler jim kaže; ko pa dosežejo svoj cilj, herbet obernejo. Vsaka sadica, ktere ni vsadil nebeski Oče, bo usahnila in ne bo koristila ne človeštvu in ne sama sebi; škodovati pa utegne prav veliko, predno pogine.

Z Gorenjskega, 17. dec. (Misijon. Tudi spominki 50- in 40letnice.) V Poljanah je bil mesca oktobra ljudski misijon. Vodili so ga čč. oo. Jezuiti Doljak, Starè in Sajovic. Vdeležba je bila zelo obilna, pa so tudi vsi sosednji duhovni pastirji prav obilno pomagali spovedovati; 2700 vernikov je bilo obhajanih. To je gotovo lep spomin za 50letnico sv. Očeta Leona XIII in za 40letnico presvitlega cesarja.

V Javorjah se ta spomin strinja z obnovenjem duhovske hiše, ktera je dodelana — z malimi izjemami. Preteklo bode skoraj 110 lét, odkar je bil zidan stari župnijski dom, ki je zdaj kaj lepo predelan in s ploščami krit. V 110 letih je pač zadnji čas, da se predela zastarano poslopje in č. g. Mat. Jereb je res lepo in potrebno delo doveršil, ter mu gre zato posebna hvala, — njemu, pa tudi Javorcem, ki so se z dobro voljo dela poprijeli. Sveti večer, kakor smo slišali, ko ljudje že tako kadé po stanovanjih in

druzih prostorih, je bil blagoslovljen tudi novi duhovski dom.

V Ljubnem se je obhajal sv. misijon, ktere sta vodila prečastita oo. U. Nežmah in A. Pogorelec, duhovna očeta družbe sv. Vinc. P., od 15. do 23. decembra 1888. Kakor sploh navadno v sv. misijonih, bile so sleherni dan po tri pridige. Da so posegale poslušavcem globoko v serce in mnogokrat ginile do solz, mi ni treba zaterjevati. Prečastita gospoda misijonarja sta pa svojo sv. nalogo zverševala tudi z vso le mogočo vnemo in poterpežljivostjo. Vsa goreča in vneta na prižnici, vedela sta s krotkostjo in pohlevnostjo privabiti obilne množice k spovednicam. Vpeljala se je o ti priliki tudi bratovščina treznosti, kteri je precej prvi dan po povabilu pristopila dobra tretjina zavednih duhovnikov Ljubenskih. Večni Bog naj podeli temu svetemu opravilu svoj obilen blagoslov; preblagim oo. misijonarjem pa čversto zdravje, da bi zamogli obhajati še več tolikanj vspešnih sv. misijonov. *)

Le éno prosim.

Kaznuj Gospod me véčno,
Kaznuj me tu in tam
Za djanje prenesrečno —
Ti voli šibo sam!

Daj tukaj mi terpeti,
Tolažbe vzemi slast;
Daj v plamih mi goreti,
Vse bodi v Tvojo čast.

Le éno, eno prosim,
In prosim preserčnó,
Prosé solzice rosim
Pred Taboj na zemljó:

Da nikdar več žalila
Mi duša Te ne bó —
In véčno te ljubila —
Pa z manoj vse živó!

S. M. Bonavent.

Razgled po svetu.

Rim. Pravijo, da obravnave med Rimóm in Rusijo so dognane. Butenjev je imenovan poslanec v Vatikanu. Papež Leon XIII izdali so 10. grud. pisanje do ameriškanskih škofov, v kterem razodevajo svojo posebno skerblijnost za

*) Prav lepa hvala za omenjeno priljudnost in za poročilo. Serčno pozdravljeni! Vr.

Italijane, kateri se iz Laškega preseljujejo v Ameriko. Pripovedovanja o telesni in dušni revii laških izseljencev so v serce ginile sv. Očeta. Že leta 1887 17. grud. so s posebnim pastirskim pismom vstanovili v Pijačenci posebno ap. kolegijo, ki ima odgojati duhovnike, da se izobrazijo za duhovne ter mašnike med laškimi izseljenci v Ameriki. Letos sv. Oče iz te kolegije pošiljajo perve bojniko v Ameriko in priporočujejo jih posebej ameriškim škofom. Sv. Oče tudi naznanjajo željo, naj bi se v pijačensko kolegijo pošiljali Italijani iz Amerike, ki bi se izobrazili in nastavliali po škofijah, koder je naj več Italijanov.

„Epoca“ pripoveduje, da ameriškii katoličani v zveznih deržavah pripravljajo veliko

národno božjepotno družbo v Rim in Jeruzalem, nazaj gredé pa bojo obiskali svetišče presv. Serca Jezusovega „Monmartre“ v Parizu. — Tem pridružiti se bi bilo vredno. —

Bavarsko. Bavarski škofje dali so na svitlo pastirski list, ki obsega tri oddelke. Pervi popisuje sedanji stan sv. Očeta, drugi naznanja oporéko proti laški novi kaznji postavi, tretji pa zagotavlja nepretresljivo vdanost bavarskih škofov do sv. Očeta.

Nížezemsko. Katoličani nizozemski izročili so sv. Očetu protest proti novi mladolaški kaznji postavi in ob enem so razodeli naj globokejši vdanost do namestnika Kristusovega.

Klic verlim rojakom

k dobrotni vdeležbi pri zidanju nove farne cerkve v Žireh v spomin Cesarjeve štiridesetletnice.

Povodom štiridesetletnice vladanja Njegovega Apostolskega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. je sklenilo predstojništvo farne cerkve sv. Martina v Žireh v zvezi z najveljavnejšimi možmi tukajšnje fare in občine, s pospešenimi močmi na to delati, da se bode zidanje nove farne cerkve v Žiréh v kratkem moglo pričeti.

Storjen je bil ta sklep vsled vsestranskega prepričanja, da je nova farna cerkev žirovski fari nujno potrebna.

Imamo sicer v Žireh staro farno cerkev še precej terdno, toda ta cerkev je za faro, katera šteje zdaj 3500 duš, veliko premajhna, je zelo nepravilno zidana, nizka, polna temnih prostorov in skrivnih kotov. Razun tega je njena lega tako nizka in neugodna, da ob večem deževju nastopi po njej voda skoro meter visoko. Menda ni pretirana terditev, da na Kranjskem skoraj ni bolj neprilicne farne cerkve, nego v Žiréh.

Ni tedaj čuda, da so se želje po novi, dostojni farni cerkvi vzbujale že davno. Tudi se je že nekoliko storilo in žertvovalo, da bi se vsaj s časom želje spolnile.

Temelj k nameravani zgradbi so položili farani že s tem, da so spodbujani po svojem župniku in drugih duhovnih že blizo 6000 gold. polagoma v to sverho darovali. Zdaj pa so tudi obljubili, da bodo pripravljali in dovažali ves materijal, ki se bo potreboval. Ni dvomiti, da bodo tudi v denarjih zložili še precej veliko. — A to bo le malenkost proti temu, kar se bo potrebovalo, da se zgradba dovrši.

Naše denarne razmere so jako neugodne.

Vsled razkosanja zemljišč in družih neugodnih vplivov je v Žirovski fari le malo premožnih kmetov, veliko pa revnih hišarjev. Zemlja je po dolini povodnjim izpostavljena, po hribih pa večinoma zelo nerodovitna. Slabe letine, pogorišča in druge nezgode se nam vedno vsiljujejo.

Zdatne stroške so imeli žirovski farani pred kratkim pri popravi župnega doma, in ravnokar pri napravi novega pokopališča. Reguliranje vodá in delanje ceste proti Logatcu bo pa v kratkem prišlo na versto.

Pri tacih razmerah se ni nadejati, da bi se stavljenje take cerkve, kakoršna je tukaj potrebna, z domačimi pripomočki dovršiti moglo.

Visoka c. kr. deželna vlada v Ljubljani je tudi to pripoznala ter vsled priporočanja prečastitega knezoškofijskega ordinarijata z odlokom 10. dne novembra 1888, št. 11585, dovolila, da se smejo mili darovi za zidanje nove farne cerkve v Žireh po vsej ljubljanski škofiji pobirati.

Vsled tega dovoljenja se vsoja podpisano farno predstojništvo vsem častitim prebivalcem Kranjske dežele iskreno prošnje predložiti, naj bi blagovolili z blagimi darovi pripomoči, da dobi Žirovska fara dostojno farno cerkev, ki bode še prihodnjim rodovom pričala o naši gorečnosti za čast Božjo in pa o udanosti in ljubezni do presvitlega Cesarja.

Darovi naj se pošiljajo farnemu uradu v Žireh.

Vsak, tudi najmanjši dar, se bo hvaležno sprejel.

Za darovalce se bodo opravljale molitve in ssv. maše.

Imena velikodušnih dobrotnikov, kateri bodo kako večo svoto blagovolili poslati, bodo vdolbljene v kamnito ploščo, da se jih bodo tudi potomci hvaležno spominjali in zanje molili.

Slavnoznana darežljivost verlih rojakov nam daje poroštvo, da bo ta klic našel povsod prijazen odmev.

Najboljši blagoslov Božji naj na priprošnjo sv. Martina rosi na vse, kateri nas bodo pri tem pobožnem delu dobrotno podpirali.

Predstojništvo farne cerkve sv. Martina v Žireh

2. decembra 1888.

Josip Vidmar, župnik.

Franc Primožič, ključar.

Franc Lenger, ključar.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

(Dobri nameni za mesec prosinec (januarij).)

a) Glavni namen:

Da bi se božje pravice Bogu vernile.

(Spis poterjen in blagoslovljen od sv. Očeta
Leona XIII.)

Kake pravice ima Bog?

Te obsegajo ob kratkem, vse: kar hoče Bog storiti ali opustiti ali tirjati, in kakor je vse, kar je, delo njegove volje in njegova last, tako je tudi vsaka zahteva njegove volje pravica, je sveta in neoskrumljiva pravica; še več, njegova naj svetejša volja sploh je njegova pravica, je neoskrumljiva vsemogočnost in brezmejna oblast, je z jedno besedo — pravica. Določeneje in razumljivejše nam je Gospod sam razložil svoje pravice in ob enem naše dolžnosti, ko nas je učil moliti: Oče naš, kateri si v nebesih — to namreč je vzrok njegovih pravic, ker je naj višji — v nebesih — in Oče, t. j. stvarnik vseh reči; posvečeno bodi tvoje ime, t. j. spoznajo, pripoznajo in molijo naj Te vsi ljudje kot začetek in konec, kot stvarnika in gospoda vsega; pridi k nam tvoje kraljestvo — vse naj ti služi, in ti gospoduj nad vsem; — zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji — da vse dospě k namenu in koncu, kterega si odločil. To pa je namen, ki ga je odločil, to je volja Božja, naše posvečenje, t. j. popolno zjediničenje naše volje z njegovo voljo, in da imamo tako življenje in da ga imamo v obilnosti, da se zveličamo ter spoznamo resnico. To je popolnost Božjih pravic; to pa je tudi naloga in namen našega društva, molitvenega apostoljstva. Molimo tedaj, da se vernejo Bogu njegove pravice.

Ali, kaj more izgubiti Bog svoje pravice?

Vsekako pri Gospodu, naj Višjem, Vsemogočnem ne more biti govora o sili, prav nič se

ne more zgoditi brez njegove volje; a ker je v svoji modrosti vstvaril proste stvari (s svobodo), tudi dopusti, da ga tako prosto delo njegovih rok ne mara poznati, da ga taji — norec govori v svojem sercu: Ni Boga —; on dopusti, da se mu stvar ustavlja, se proti njemu vzdiga, da ga stvar kolne (česar nas Bog obvari!), da mu stvar ne daje časti — za nekaj časa; kajti sledujoč seveda bo gospodoval ter nobenemu družemu časti svojega imena ne bo dal. Sebe in Svoje veličastvo bo Bog tudi nespametnežu neizprosljivo razodel. Naj svetejša in naj pravičnejša volja Gospodova je — ona zahteva, da za večno najdejo v njem vsi srečo in blaženost in verhuncer popolnosti; a tudi dopušča (ne brani s silo), da marsikdo njegovi sereni želji ne zadosti, temveč, da se prostovoljno od njega oberne, zato pa ostrim zahtevam božje pravičnosti ne odide, ter se večno pogubi. Pravičnega in brezbožnega bo Bog sodil; in potem je prišel čas za vse; potlej se bo pokazalo, da je on Gospod, in da je vse zbog samega sebe vstvaril, tudi brezbožneža za dan pogubljenja. Da bi teh brezbožnih kolikor moč malo bilo, da bi se veliko bolj nad vsemi pokazale pravice dobrote in usmiljenja na veke, zato molimo; in ker se to doseže le s tem, če se pokažejo božje pravice nad ljudmi v času tukaj na zemlji v bogaboječnosti in pobožnosti, zato molimo: Posvečeno bodi tvoje ime; pridi k nam tvoje kraljestvo, zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji.

Bog svojih pravic ne more izgubiti ter jih bo sledujoč do cela obderžal, tako v usmiljenosti, kakor v pravičnosti; a ljudje, če delajo proti božjim pravicam, se lako popolno in na veke pogubé; in ne le to, temveč brezbožnost in zaničevanje božjih pravic jih stori že na zemlji nesrečne, brez varstva, brez pravic; in če molimo, da bi božje pravice dobile zopet popolno veljavo,

so prav za prav le človeške pravice, katerim na pomoč pritečemo. In za to je sedaj v resnici pravi čas. (Konec prih.)

Posebni nameni:

11. S. Higin. Za prospéh cerkvenemu delovanju. Prav veliko redovniških hiš. Več pervospovedancev.

12. S. Ernest. Švabska okrajina. Nekaj h katoliški veri nagibajočih se starokatoličanov. Prav veliko jetnikov. Katoliški vredniki.

13. S. Bogomir. Vestfalsko. Več posebno strastnih. Več nezadovoljnih. Važno cerkveno početje.

14. S. Hilarij. „Duhovni in obhajanci.“ Za čisto katoliške učitelje. Več otožnih in pobitih.

15. S. Maurus. Prav veliko redovnikov. Važna vednostna početja. 2 veliki zadevi.

16. S. Toso. Avgsburška škofija. Z molitvenim apostoljstvom posebno združene redovniške družbe. Več novospreobrnjenecv.

17. S. Anton opat. Redilni stan naših deželá. Hudo skušani. Mnogo takih, ki so brez varstva in pomoči. (Dalje nasl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistostosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Mati priseréno priporoča v bratovsko molitev hčerko, poškodvano na očesu, da bi bila obvarovana hudih nasledkov. — Že delj časa bolna za pomoč. — Dve bolni osebi.

Zahvala in prošnja.

Mnogokrat mi je po ti poti že uslišanje došlo; zato večna čast in hvala Mariji Devici! In ker mi je začela zopet bolezen nastajati, se spet priporočam v gorečo bratovsko molitev za zdravje. J. K.

Listek za raznoterosti.

Duhovni Pastir, vredovan po gosp. Ant. Keržiču, je pričél VI letnik z govorom za novo leto 1889. Izhaja vsak mesec in prinaša zadevne pridige naprej. Stane 4 gld. na leto v

„Kat. bukvarni.“ Govore prinaša od znamenitih raznih govornikov, nekdanjih in sedanjih; toraj ga po pravici Slovencem gorko priporočamo.

Pedagogika (vzgojeslovje). Spisal profesor Anton Zupančič. — Ta nauk je odgojiteljem tako potreben, kakor zvezda (kompás) kermarju na morji. Mnogi, sicer modri in učeni, vendar delajo velike skaze v odgoji, ker se ravnajo bolj po svojem nagnjenji, kakor pa po odgojnih vterjenih pravilih. Za obvarovanje pred tacimi nevarnimi pogrési in napakami bodi za novo leto prijazno priporočena omenjena knjiga, ki se dobiva v „Kat. bukvarni“ po 80 kr.

Slovesno novo mašo bode imel v tukajšnji farni cerkvi pri sv. Jakobu v nedeljo, praznik razglašanja Gospodovega č. o. Edvard Ravstaher, iz reda sv. Franciška. Slavnostni govor bode imel preč. g. Ivan Rozman, mestni župnik. Bog daj č. g. novomašniku svoj blagoslov!

† **Prošnja**. Preljuba „Danica!“ Prosim Te; bodi tako prijazna, ter naznani vsem bližnjim in daljnim znancem, prijatom in sorodnikom, kakor tudi spoštovanim faranom na Polšniku, Trebelnim, v Št. Kocijanu pri Dobravi, na Prežganji in pri Devici Mariji v Polji, da so na večer 29. t. m. ob 10ih umerli moj nepozabljivi brat v. čast. g. Franc Ksaverij, in da bode danes 31. dec. popoldan njihovo truplo položeno k večnemu počitku v grob, kjer čakajo klica k vesoljnemu vstajenju njihovi oče, mati in sestra. Kdor jih je poznal, vé, kaj je v njih zgubila sv. katoliška Cerkev, spoštovani duhovski stan, znanci, prijatli in sorodniki, zlasti pa domača hiša, v kateri so živeli okoli 13. mesecev v pokoju. Vsem naj bodo priporočeni v blagi spomin in molitev, terdno nadjaje se, da nas tudi oni ne bodo pozabili v srečni večnosti pred prestolom Božjim.

V Železnikih, 31. dec. 1888.

Jos. Levičnik.

Vrhbosna, cerkveni časnik v Sarajevu, izhaja 1. in 15. vsacega mesca na celi poli s 16 stranmi. „Vrhbosna,“ je to leto osrečena z očetovskim blagoslovom namestnika Kristusovega, slavno vladajočega papeža Leona XIII, ki so s priseréno blagovoljnostjo sprejeli prvi tečaj, kateri jim je bil posvečen.

Cena temu listu je 3 gld. 50 kr. na leto. Vrednik dr. Andrija Jagatić, kanonik verhbosanski. Za g. bogoslovce je cena 2 gld. Bratovska, še bolj pa katoliška vzajemnost nas vabi ta koristni list podpirati.

Novega leta dan prejeli so tonzuro gg. Abram Jan. iz Idrije, Beuković Jož. iz Kamnika, Cegnar Jož. iz Škofje Loke, Cestnik Ant. iz

Čemšenika, Cukale Jan. iz Verhnike, Debelak Jan. iz Teržiča, Dornik Kar. iz Teržiča, Gruden Jož. iz Ljubljane, Jelencec Jan. iz Dobráve, Kerin Mart. iz Križevca, Kolar Gust. iz Ljubljane, Kos Matej iz Št. Janža, Lenasi Kar. iz Verhnike, Levičnik Alf. iz Planine, Medved Ant. iz Kamnika, Mihelič Jak. iz Kroke, Pavlin Fran. iz Vipave, Pavlovčič Jak. iz Starega Terga, Poljak Mart. iz Ljubljane, Porenta Gašp. z Stare Loke, Raktelj Leop. iz Ribnice, Renier Jan. iz Celja, Ribar Štef. iz Polhovega gradea, Šarce Alojzij s Homeca, Sešareg Max. iz Trebnjega, Toporiš Jan. iz Teržiča, Zabukovšek Vik. iz Kostanjevice, Žvan Fr. iz Kamne Gorice.

Tonzuro in nižje rede so prejeli gg.: Česarek Alojzij in Česarek Fr. iz Ribnice, Debevec Jož. iz Begunj pri Cirknici.

Nižje rede so prejeli gg.: Antončič Ant. iz Starega Terga, Brešar Jož. Kamnika, Erker Ferd. od Stare cerkve, Filler Venc. iz Bochlina, Globeljak Jan. iz Škocijana, Gregorič Rud. iz Andritz-a pri Gradu, Hribar Ant. s Kerke, Indof Fr. iz Ljubljane, Jakelj Val. z Dovjega, Janež Dominik iz Sodražice, Kalan Jan. iz Škofje Loke, Končar Matej iz Ljubljane, Kosec Matija z Vojškega pri Vodica, Krumpetar Fr. Tunjic, Kunstelj Jan. z Gorij, Lovšin Jan. iz Ribnice, Pavlič Fr. iz Kamnika, Pešec Fr. z Iga, Pfajfar Jan. iz Sece, Povše Henr. iz Dol, Rudolf Alojzij s Černega Verha, Seigeršmied Jož. iz Idrije, Šteska Vik. iz Ljubljane, Tomè Jan. iz Št. Vida, Zabukovec Jan. iz Loza.

Na sv. Silvestra dan podelili so prem. g. knezškof ljubljanski subdijakonot čč. bratom iz reda sv. Franciška Seraf. Krajsko-hervaške provincije: Edvardu Ravstaher-ju iz Ljubljane, Leonu Žugelj-u iz Podzemlja, in Joahimu Svetič-u iz Št. Lenarta na Štajerskem, Saleziju Vodovšek iz Št. Lovrenca na Štajerskem, Ananiju Vračku od sv. Štefana na Štajerskem, Severinu Fabijanu iz Žuženberka, Leonardu Vavpetič iz Ormoža na Štajerskem.

V sredo so prejeli dijakonot čč. bratje: Edvard Ravstehar, Leon Žugelj in Joahim Svetič, in danes sta bila mašnika posvečena čč. oo.: Vit Blažekovič iz Karlova in Edvard Ravstehar. P. Edvard bo imel novo mašo pri sv. Jakobu v Ljubljani.

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: Č. g. župnik M. Sajè 1 gld. — „Za novo leto“ č. g. Andr. Kalan 2 gld. — J. C. 1 gld. — M. T. 10 gld. — G. Anton V. 5 gld. — Č. g. župnik Fr. Romè 3 gld. — Č. g. župnik Ign. Šalehar

15 gld. — Č. g. župnik Avg. Turk 2 gld. — A. St. 2 gld.

Za sv. Detinstvo: Preč. gosp. župnik Jan. Rozman 10 gld. — Iz Gorice č. P. Dak... 3 gld. — Po č. g. Ant. Klemenu 20 gld. — Jož. Sever 30 kr. — Neža Knez 50 kr. — Čast. g. Martin Malenšek, šempeterski župnik, 24 gld. 50 kr. — Učenke uršulinskega samostana v Škofji Loki, 42 gld. — Iz Istre: „Milost, o Jezus!“ 2 gld. — Po Tomanovih 2 gld. 16 kr. — Po preč. g. župniku Jan. Rozman 10 gld. — Mar. Lukančič 50 kr. — Č. g. Fid. Okorn, duh. v v pok., 5 gld. — A. Mihelič 1 gld. 44 kr.

Za sirotišnico v Kočevji: Čč. gg.: Ignacij Šalehar, župnik v Dolih, 5 gld. — Fr. Špendal, adm. v Teržiču, 5 gld. — Mil. g. prošt Matija Modrinjak v Ptuj, 5 gld. — Jan. Abram, korar v Gorici, 2 gld. — Jan. Mezek, kapl. v Bergudu, 2 gld. — E. A. 25 gld. — Č. g. župnik M. Sajè 1 gld. — Č. g. Fid. Okorn, duh. v pok., 5 gld. — Č. g. župnik Al. Kumer 1 gld.

Za hišo rokodelskih pomočnikov v Novem mestu: Č. g. župnik A. Kumer 1 gld.

Za farno cerkev v Kočevji: Č. g. župnik Al. Kumer 1 gld.

Za bratovščino sv. R. Telesa: Č. g. župnik Al. Kumer 1 gld. 70 kr.

Za usmiljene Sestre v Adrijanopolu: A. St. 3 gld.

Za misijon na Balkanu: Po č. g. župniku Jak. Aljažu neimen. mož 2 gld.

Za poškodovane Tirolce: Č. g. župnik M. Sajè 1 gld. 50 kr.

Za hišo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani: Č. g. župnik M. Sajè 2 gld.

Za cerkev v Kočevji: Č. g. župnik M. Sajè 1 gld.

Za najpotrèbniši misijon: Č. g. župnik M. Sajè 1 gld.

Za družbo sv. Vincencija: Čast. g. Fid. Okorn, duh. v pok., 5 gld.

Za misijonsko hišo v Kočevji (od 22. novembra t. l. prepisano na misijonsko družbo preč. oo. lazaristov) naslednji čč. gg. župniki in duhovni pastirji: Fr. Povše 5 gld.; Jan. Bizjan 5 gld.; Jan. Tavčar 3 gld.; Lov. Bernik 4 gld.; Mih. Horvat 5 gld.; Val. Bernard 2 gld.; Jan. Potočnik 5 gld.; J. Derhovšek 2 gld.; Fr. Wohinc 2 gld.; Karol Ceme 2 gld.; Val. Eržen 10 gld.; Ant. Zorman 1 gld.; Jan. Sušnik 3 gld.; Jan. Nikš 3 gld.; Lov. Kristofič 2 gld.; Andr. Šimenec 2 gld.; T. Šlibar 2 gld.; Val. Pečnik 2 gld.; Jan. Čibašek 2 gld.; Jan. Oblak 2 gld.; Avg. Turk. 3 gld.; Greg. Jakelj 2 gld.; Jan. Zupančič 10 gld. — Č. g. župnik Ant. Klemen 3 gld.; Za misijonsko hišo Kočevji Č. g. župnik Al. Kumer 1 gld.

Za misijone: M. T. 25 gld.

Za družbo sv. Leopolda: Neimenovana 1 gld.

Za sv. Očeta: Iz Žuženberka 25 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. Iv. Č. v Šp.: O kakem razžaljenji, čast. g., ne besedice; oprostite Vi, da okoliščine dozdej niso dopustile Vam postreči. Pozdravljeni! — J. P.—k v K.: Reč je pomislika vredna, ker morebiti tiče kake še žive osebe; se bo videlo.

Op. Oziroma čerk se bode list bolje vpravnal. Vr.